

Aan
de gemeenteraad

Datum 14 januari 2020
Zaaknummer InProces BBV: 2020-0001945
Betreft DSB brief standpunt positionering Wet inburgering

Vergadering van

Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Lesley Holstein
E-mail: sl.holstein@dordrecht.nl
Verantwoordelijke: Heleen Kromkamp
Openbaar: Ja

Voorgesteld besluit

als standpunt aan het Drechtstedenbestuur kenbaar te maken dat Dordrecht de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 regionaal wenst te beleggen ten aanzien van de (nieuwe) taken: Brede intake, Persoonlijk plan Integratie en Participatie (PIP), drie inburgeringsroutes (inclusief het onderdeel Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM) en Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)), handhaving en ontzorgend stelsel; en

de (bestaande) taken Maatschappelijke Begeleiding en Participatieverklaringstraject (PVT) voornamelijk lokaal uit te blijven voeren, met daarbij de opmerking open te staan (te zijner tijd) een regionale invulling te overwegen indien dat de efficiency en/of effectiviteit ten goede komt;

het Drechtstedenbestuur (DSB) te informeren over het gemeentelijk standpunt via bijgevoegde brief.

Raadsvoorstel

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Per 1 januari 2021 krijgt de gemeente een nieuwe wettelijke verantwoordelijkheid, de inburgering van migranten. Dan treedt de nieuwe Wet inburgering in werking, met daarin nieuwe gemeentelijke taken. Het college bereidt de besluitvorming hierover voor. Kaderstellende besluiten zijn een bevoegdheid van de raad. Via de "Startnotitie nieuwe Wet inburgering 2021" heeft de raad op 26 november 2019 uitgangspunten meegeven aan het college in het kader van de voorbereiding op deze besluitvorming.

Op Drechtstedenschaal is het onderwerp ook actueel, gezien onder andere de koppeling met de Participatiewet, het benodigde schaalniveau voor efficiënte uitvoering en de huidige werkzaamheden van de Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) in het kader van de Impuls Statushouders. Het Drechtstedenbestuur heeft recentelijk een brief gestuurd naar de colleges van de Drechtstedengemeenten met het verzoek om het standpunt vanuit de eigen gemeenteraad op te halen over de positionering van de nieuwe Wet inburgering 2021: regionaal of lokaal. Het is

nodig om helderheid hierover te krijgen, gezien de relatief korte implementatietijd. De brief van het DSB is bijgevoegd.

In bovengenoemde startnotitie heeft u richting gegeven door uitgangspunten te formuleren ten aanzien van de implementatie van de nieuwe wet. Het regionale schaalniveau en de SDD als organisatie zijn daarin de dominante richtingen. Deze richting uit de startnotitie maken we expliciet, door deze als standpunt te formuleren en kenbaar te maken aan het Drechtstedenbestuur. Dit zal dan leiden tot een aanpassing van de Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden (GRD) per 1 januari 2021 door toevoeging als artikel 6 lid 3 sub g "Wet inburgering" en wordt die taak aldaar neergelegd. Een dergelijk besluit is een bevoegdheid van de raad.

Wat is het doel?

De nieuwe gemeentelijke taken uit de wet inburgering 2021 zodanig vormgeven en positioneren dat dit het meest efficiënt en effectief is voor de inburgering en participatie in de samenleving van asielmigranten, gezinsmigranten en andere inburgeringsplichtigen die in Dordrecht komen wonen.

Wat zijn per beslispunt de argumenten en wat is hierop de toelichting?

Beslispunt 1: als standpunt aan het Drechtstedenbestuur kenbaar te maken dat Dordrecht de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 regionaal wenst te beleggen ten aanzien van de (nieuwe) taken: Brede intake, PIP, drie inburgeringsroutes (inclusief KNM en MAP), handhaving en ontzorgend stelsel.

Argumenten: Het regionaal beleggen sluit aan bij de uitgangspunten van de "Startnotitie Wet inburgering 2021" en is daarin uitgebreid beargumenteerd.

Het regionaal beleggen en het organisatorisch onderbrengen bij de GRD/SDD draagt bij aan de realisatie van een robuust systeem dat een stevige basis biedt, dat professioneel is, niet afhankelijk is van één de fluctuerende instroom van nieuwkomers en van waaruit de uitvoering efficiënt en effectief kan worden vormgegeven. Het regionaal beleggen creëert massa en volume qua doelgroep. Ook maakt het mogelijk om inburgering en participatie aan elkaar te verbinden, aangezien de GRD/SDD al verantwoordelijk is voor de uitvoering van de Participatiewet (en aanpalende relevante taken zoals Schuldhulpverlening en WMO), en kan de uitvoeringsregie meer in één hand komen te liggen. Tot slot heeft de GRD/SDD ruime ervaring met inkoop, handhaving, (één)werkgeversbenadering en statushouders (via de uitvoering van de impuls statushouders). Het ontzorgend stelsel zal door het rijk worden geregeld via de Participatiewet, waardoor dit automatisch tot de taken van de GRD/SDD zal gaan behoren.

Beslispunt 2: de (bestaande) taken Maatschappelijke Begeleiding en Participatieverklaringstraject (PVT) vooralsnog lokaal uit te blijven voeren, met daarbij de opmerking open te staan (te zijner tijd) een regionale invulling te overwegen indien dit de efficiency en/of effectiviteit ten goede komt.

Argumenten: Maatschappelijke begeleiding en het uitvoeren van de PVT zijn bestaande taken die lokaal worden uitgevoerd.

Maatschappelijke begeleiding en het PVT zijn taken die in de huidige Wet inburgering al langer staan opgenomen als gemeentelijke taak. Deze taken worden lokaal uitgevoerd door Vluchtelingenwerk en gaan grofweg over het wegwijs maken in de stad, de begeleiding en voorlichting rond allerlei praktische zaken en het verzorgen van workshops over de Nederlandse kernwaarden in het kader van het PVT. Er is nu geen aanleiding om dit rigoreus te wijzigen. In een later stadium (of al eerder indien tijdens het proces naar invoering van de nieuwe taken dit naar voren komt) verdient het wel aanbeveling om deze taken te bezien in het licht van en in verhouding tot het ontwikkelde inburgeringssysteem ten aanzien van de nieuwe taken uit de Wet inburgering 2021.

Beslispunt 3: het Drechtstedenbestuur (DSB) informeren over het gemeentelijk standpunt via bijgevoegde brief.

Argumenten: In de brief vanuit de raad aan het DSB kunnen we het gemeentelijk standpunt ten aanzien van de positionering van de Wet Inburgering 2021 duidelijk en met toelichting kenbaar maken. Tevens nemen we daarin ook enkele kanttekeningen op.

Wat zijn kanttekeningen en/of risico's bij dit voorstel?

Het regionaal beleggen bij de GRD/SDD heeft ook kanttekeningen/risico's. In de brief aan het DSB hebben we daarover opmerkingen geplaatst, om die risico's te voorkomen en tegen te gaan. Dit betreft:

- we geven mee dat de inzet en aanpak moet zijn gericht op duurzame participatie (ter ondervanging van het risico van een mogelijk te sterke eenzijdige focus op de kortste weg naar werk);
- we geven mee om zoveel als mogelijk nabij en dichtbij (lees: lokaal) te organiseren en een goede en brede kennis te hebben van de lokale initiatieven en organisaties met betekenis voor de participatie van nieuwkomers in de gemeente (ter ondervanging van het risico dat een regionaal georganiseerde partij beperkte binding en kennis zou kunnen hebben van de lokale sociale kaart);
- we geven mee dat het gaat om participatie naar vermogen en we verwachten dat de taakuitvoering wordt gedaan en ontwikkeld vanuit een brede (maatschappelijke) participatiebril (ter ondervanging van het risico van een uitvoeringsorganisatie met mogelijk een (te) smalle kijk op participatie, namelijk séc gericht op werk);
- we geven mee dat de inburgering en inzet op participatie maatwerk is, gericht op het individu en niet stopt bij het verkrijgen van een baan; het individuele PIP is leading (ter ondervanging van het risico van een organisatie die van oorsprong sterk gericht is op toeleiding naar werk en na het realiseren daarvan de begeleiding veelal beëindigd, van het specifieke individu maar ook van een eventuele partner).

Welk (participatie)proces is doorlopen om tot dit voorstel te komen?

In Drechtstedenverband wordt al langer gesproken over de nieuwe Wet inburgering en het al dan niet regionaal beleggen. Het DSB heeft in een brief het standpunt daarover gevraagd van de gemeente(nraden). Ons standpunt staat impliciet al verwoord en opgenomen in de gemeentelijke startnotitie 'Nieuwe wet inburgering 2021' en maken we met dit voorstel expliciet.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Startnotitie nieuwe Wet inburgering 2021 - Startnotitie;

Hoe wordt dit betaald?

Aan dit voorstel zijn geen kosten verbonden. Het betreft séc het standpunt inzake de positionering van de Wet inburgering.

De feitelijke uitvoering van de wet vanaf 2021 brengt uiteraard wel kosten met zich mee. Zo ook het proces naar 1 januari 2021 toe. Over de omvang van deze kosten en de dekking is landelijk overleg tussen VNG en minister gaande. Het beleid wordt enkel uitgevoerd wanneer het rijk voldoende middelen beschikbaar stelt.

Wat is het vervolg op het raadsbesluit?

Nadat de raad het besluit heeft genomen ontvangt het DSB de brief waarin dit standpunt is opgenomen (beslispunt 3). Het DSB ontvangt en verzamelt de standpunten van alle raden van de verschillende Drechtstedengemeenten voor 1 maart 2020. Op basis van die uitkomst is er duidelijkheid hoe wordt aangekeken tegen de positionering van de Wet inburgering. Het DSB heeft in de brief aangegeven dan toe te werken naar een aanpassing van de GRD via toevoeging van artikel 6, lid 3, sub g "Wet inburgering". De kans is reëel dat de standpunten verschillend zullen zijn. In onze brief aan het DSB is hierover opgenomen dat we de taken, die we regionaal willen beleggen, dan sowieso op dat schaalniveau willen onderbrengen en laten uitvoeren (ongeacht de uitkomst van de standpunten). De verwachting is dat de meeste/alle gemeenten de inkoop van de leerroutes en het ontzorgend stelsel regionaal zullen beleggen en dat een deel van de gemeenten de brede intake en PIP lokaal willen laten uitvoeren.

Ondertussen wordt (ambtelijk/regionaal) inhoudelijk via een aantal werkgroepen rond de taken/onderwerpen uit de Wet Inburgering 2021 al gewerkt aan visie-/beeld-/ideevorming op de afzonderlijke taken, om vervolgens snel door te kunnen pakken, zodra bestuurlijke besluitvorming in de gemeenten over de positionering van de wet is afgerond.

In januari 2020 zal een eerste beeld beschikbaar zijn doordat de voorstellen dan in de colleges van de Drechtstedengemeenten zijn behandeld. Op basis daarvan kan het verdere proces dan aanscherping krijgen.

Tot slot organiseren wij, zoals in de startnotitie voorgesteld, een themabijeenkomst voor de raad over de inburgering. Dit zal waarschijnlijk aan het eind van het eerste kwartaal 2020 plaatsvinden.

De raad van de gemeente DORDRECHT;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 14 januari 2020 inzake DSB brief standpunt positionering Wet inburgering;

gelet op artikel 1 van de Wet gemeenschappelijke regelingen;

overwegende dat:

- de raad met de "Startnotitie Wet inburgering 2021" relevante uitgangspunten heeft benoemd ten aanzien van onder andere de positionering van de Wet inburgering;
- in die startnotitie de regionale schaal en de Sociale Dienst Drechtsteden naar voren komen als respectievelijk het schaalniveau en de organisatie om de uitvoering (sregie) vorm en inhoud te geven;
- het in dit stadium nodig en cruciaal is voor de voortgang naar tijdige implementatie, om dit meer expliciet te maken en naar voren te brengen als standpunt;

b e s l u i t :

als standpunt aan het Drechtstedenbestuur kenbaar te maken dat Dordrecht de uitvoering van de nieuwe Wet inburgering 2021 regionaal wenst te beleggen ten aanzien van de (nieuwe) taken: Brede intake, Persoonlijk plan Integratie en Participatie (PIP), drie inburgeringsroutes (inclusief het onderdeel Kennis Nederlandse Maatschappij (KNM) en Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP)), handhaving en ontzorgend stelsel; en

de (bestaande) taken Maatschappelijke Begeleiding en Participatieverklaringstraject (PVT) vooralsnog lokaal uit te blijven voeren, met daarbij de opmerking open te staan (te zijner tijd) een regionale invulling te overwegen indien dat de efficiency en/of effectiviteit ten goede komt;

het Drechtstedenbestuur (DSB) te informeren over het gemeentelijk standpunt via bijgevoegde brief.

Aldus besloten in de vergadering van

Bijlagen

1. Brief raad aan DSB